

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndc/18/2024
Identifikačné číslo spisu:	1021201078
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1021201078.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Spoločnosť ochrany spotrebiteľov (S.O.S.) Poprad, so sídlom Poprad, Bajkalská 2335/3, IČO: 42 088 453, zastúpeného JUDr. Jozefom Hrobákom, advokátom, so sídlom Poprad, Hviezdoslavova 4052/59, proti žalovanému SWAN, a. s., so sídlom Bratislava, Landererova 12, IČO: 35 680 202, zastúpenému Mgr. Veronikou Krištofovou, LL.M., advokátkou, so sídlom Bratislava, Čaklovská 6, IČO: 50 122 215, o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 33C/3/2024, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava IV s postúpením veci, takto

rozhodol:

Nesúhlas Mestského súdu Bratislava IV s postúpením sporu je d ô v o d n ý.

Na prejednanie sporu je príslušný Krajský súd v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „krajský súd“) podaním z 24. novembra 2023 postúpil spor o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach (§ 301 a nasl. CSP), vedený pod sp. zn. 16C/2/2021, na Mestský súd Bratislava IV (ďalej aj ako „mestský súd“) podľa § 43 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Daný postup odôvodnil tým, že v zmysle § 9 zákona č. 261/2023 Z. z. o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom od 25. júla 2023 (ďalej aj „zákon č. 261/2023 Z. z.“) je od 25. júla 2023 na konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach príslušný Mestský súd Bratislava IV. Článkom II. zákona č. 261/2023 Z. z. s účinnosťou od 25. júla 2023 súčasne došlo k novelizácii Civilného sporového poriadku vypustením § 31 a § 301 až § 306 CSP upravujúcich konanie krajského súdu vo veciach abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach, a k prijatiu prechodných a záverečných ustanovení k úpravám účinným od 25. júla 2023 v znení § 471e CSP. Z uvedených ustanovení podľa krajského súdu jasne vyplýva, že jeho príslušnosť určená pôvodne § 31 CSP sa zásadne zmenila od 25. júla 2023, pričom zákonom nastolená zmena zasiahla aj do konaní začatých pred jej účinnosťou, vzhľadom na § 471e CSP,

časť vety za bodkočiarkou, určujúcu výnimku zo zásady dokončenia vecí súdom príslušným v čase začatia konania a aplikujúcu novú procesnú normu aj na neskončené konania. Z prechodných a záverečných ustanovení § 471e CSP je zrejmé, že zásada dokončenia vecí pôvodne príslušným súdom neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd. Osobitný predpis nebol v CSP bližšie určený, preto je podľa krajského súdu týmto osobitným predpisom nutné a dôvodné rozumieť zákon č. 261/2023 Z. z., meniaci v Čl. I., Tretej časti, Prvej hlavy, § 9 vecnú, miestnu aj kauzálnu príslušnosť súdov v konaniach o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach. S účinnosťou od 25. júla 2023 sa vecne, miestne a súčasne kauzálne príslušnými súdmi pre abstraktnú kontrolu stali Mestský súd Bratislava IV, Okresný súd Banská Bystrica a Mestský súd Košice, korešpondujúce so súdmi vzniknutými v súvislosti so zmenami v súdnej mape. Právnou úpravou nastolenou zákonom č. 261/2023 Z. z. došlo nesporne k prechodu súdnictva z krajského súdu, ako pôvodne vecne a miestne príslušného súdu prvej inštancie, na iný (prvoinštančný) súd, čo zakladá potrebu aplikácie novej procesnej normy aj na neskončené konania o abstraktnej kontrole, začaté podľa § 31 CSP pôvodne na krajskom súde. Krajský súd pri skúmaní trvania jeho vecnej, miestnej a kauzálnej príslušnosti, dospel s poukazom na uvedené k záveru, že s účinnosťou od 25. júla 2023 nie je ďalej vecne, miestne a ani kauzálne príslušným súdom na konanie v neskončených veciach abstraktnej kontroly, pričom pokračovaním v konaní a rozhodnutím vo veci by došlo k rozhodnutiu veci nesprávne obsadeným súdom. Krajský súd záverom konštatoval, že v zmysle § 34 ods. 1 CSP, s účinnosťou od 25. júla 2023, krajskému súdu svedčí len funkčná príslušnosť na rozhodnutie o odvolaní.

2. Mestský súd Bratislava IV (ďalej aj „mestský súd“) s postúpením sporu nesúhlasil a predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti. Podľa mestského súdu zmena kauzálnej príslušnosti sa týka iba sporov začatých po účinnosti zákona č. 261/2023 Z. z. V opačnom prípade by prechodné ustanovenie § 471e CSP bolo neaplikovateľné a bezúčelné, keď všetky konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach začaté a právoplatne neskončené do 24. júla 2023 prejednávali a rozhodovali ako kauzálne príslušné výlučne krajské súdy, a to Krajský súd v Bratislave, Krajský súd v Banskej Bystrici a Krajský súd v Košiciach. Pri kauzálnej príslušnosti možno podľa mestského súdu hovoriť zároveň aj o vecnej a miestnej príslušnosti, keď pri existencii kauzálnej príslušnosti je miestne a vecne príslušným súd, ktorý je zároveň kauzálne príslušným. Mestský súd vyjadril názor, že ak by došlo k zmene zákonného sudcu a súdu v už začatom konaní, ak pôvodne príslušný súd nezanikol, priečilo by sa to účelu zákona č. 261/2023 Z. z., ako aj ústavnému princípu zákonného sudcu, a rovnako by nebol naplnený ani účel tzv. súdnej mapy, ktorým bolo zefektívnenie justície a zrýchlenie konaní. Postúpená vec napadla na krajský súd dňa 2. júla 2021, teda v čase, keď bol kauzálne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie veci krajský súd, a nič na tom nezmenil ani nový zákon č. 261/2023 Z. z., preto nebol daný dôvod na postúpenie neskončenej veci napadnutej na krajský súd pred 25. júlom 2023.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Mestskému súdu Bratislava IV a Krajskému súdu v Bratislave príslušný na rozhodnutie o príslušnosti podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, preskúmal spor a dospel k záveru, že nesúhlas mestského súdu s postúpením sporu je dôvodný.

4. Podľa § 31 písm. a) CSP, v znení účinnom do 24. júla 2023, na konanie v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach je príslušný Krajský súd v Bratislave pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre.

5. Podľa § 9 písm. a) zákona č. 261/2023 Z. z. v znení účinnom od 25. júla 2023, na konanie v sporoch v spotrebiteľských veciach podľa tohto zákona je príslušný Mestský súd Bratislava IV pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre.

6. Podľa § 28 ods. 1 zákona č. 261/2023 Z. z., ustanovenia tohto zákona sa použijú na konania o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov začaté po 25. júli 2023.

7. Podľa § 471e CSP (Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 25. júla 2023), konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach začaté a právoplatne neskončené do 24. júla 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 24. júla 2023 na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 24. júla 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

8. Najvyšší súd konštatuje, že predmetná otázka už bola vyriešená uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Ndc/63/2023, na ktoré odkazuje, a s právnym záverom ktorého sa plne stotožňuje. V predmetnom uznesení najvyšší súd dospel k záveru, že aj napriek nie celkom čistému legislatívnemu jazyku aplikovaných prechodných ustanovení platí, že ustanovenie § 471e CSP za bodkočiarkou nie je pri okolnostiach posudzovanej veci nijako významné, nakoľko zákon č. 261/2023 Z. z. nebol súčasťou zmien súvisiacich s tzv. súdnou mapou, zavedenou zákonom č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov (ďalej aj ako „zákon č. 150/2022 Z. z.“), a práve uvedeným zmenám (prechodu výkonu súdnictva z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd) zodpovedá obsah ustanovenia § 471e CSP za bodkočiarkou. Uvedené nakoniec vyplýva aj z dôvodovej správy k zákonu č. 261/2023 Z. z. („V súvislosti s novo zavedenou tzv. súdnou mapou toto nebude platiť, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.“).

9. Najvyšší súd zdôrazňuje, že v Čl. II., bod 3., § 31 písm. b) zákona č. 150/2022 Z. z. bol krajský súd explicitne označený ako kauzálny súd v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach, preto sa ho nemohli týkať účinky prechodu výkonu súdnictva na iný súd. Správne preto uviedol mestský súd, že toto ustanovenie sa na danú vec nemôže vzťahovať, a to aj z dôvodu, že krajský súd v dôsledku zmien súvisiacich s tzv. súdnou mapou nezanikol. Ustanovenie § 471e CSP pred bodkočiarkou, v obsahovej zhode s ustanovením § 28 ods. 1 zákona č. 261/2023 Z. z., potvrdzuje, že konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach začaté a právoplatne neskončené do účinnosti zákona č. 261/2023 Z. z. sa dokončia podľa dovtedajšieho predpisu. Na uvedenom nič nemení ani explicitne nevymedzený odkaz na súd kauzálny príslušný, pretože pokiaľ citované zákonné ustanovenie hovorí o súdoch vecne príslušných podľa stavu do 24. júla 2023, tak označenú vecnú príslušnosť je potrebné chápať ako vymedzenie pôsobnosti na riešenie veci v prvej inštancii medzi súdmi rôzneho druhu. Ide teda o určenie, či v danej veci majú/mali rozhodovať ako súdy prvej inštancie okresné súdy alebo súdy krajské. Je zrejmé, že v okolnostiach posudzovanej veci bol súdom vecne príslušným do 24. júla 2023 krajský súd a nie mestský súd.

10. Správnosť vyššie uvedeného záveru potvrdzuje tiež obsah prechodného ustanovenia § 28 ods. 1 zákona č. 261/2023 Z. z., keďže konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach (pôvodne podľa CSP), je podmnožinou konania o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov (podľa zákona č. 261/2023 Z. z.). Pokiaľ toto prechodné ustanovenie viaže použitie ustanovení celého zákona na konania o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov začaté po 25. júli 2023, potom sa to nepochybne týka aj § 9 zákona č. 261/2023 Z. z.

11. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava IV s postúpením mu veci Krajským súdom v Bratislave je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.